

Posudek oponenta na magisterskou práci Marianny Gorroňové *Zlaté fólie – ikonografická a náboženská analýza*

Pro svou práci si M. Gorroňová zvolila ucelené a jasně definované téma, které v českém prostředí nebylo dosud zpracováváno. Obojí – jak přesné zaměření práce, tak její průkopnický charakter – je nutné velmi ocenit.

Tato diplomová práce je navíc jasně strukturovaná a přehledně členěná, takže i čtenář, který se s danou problematikou setkává poprvé, je jasně veden a seznamován s pozadím a jednotlivými aspekty probírané problematiky, a následně s různými interpretacemi brakteátů a zlatých fólií. Práce tak začíná úvodem věnovaným vlivu Římské říše na germánské obyvatelstvo zkoumané oblasti, přičemž s ohledem na zkoumané předměty byl úvod rozšířen o podkapitulu zaměřenou na doklady germánského zlata z této oblasti. Stěžejní část práce je rozdělena na 2. a 3. kapitoly, v nichž nás autorka seznamuje s podobou, ikonografií a předpokládanou funkcí brakteátů a zkoumaných fólií, aby se následně zaměřila na jejich komparaci s fóliemi z norského města Borgu.

Z formálního hlediska bych diplomantce vytkl, že v rámci úvodu pracuje také s informacemi, které náležejí do závěru, a tak již na počátku čtenáře seznamuje s vyústěním své práce. Sepisování úvodu až na závěr bádání je běžnou – někdy dokonce doporučovanou – praxí, to by se však nemělo projevit na faktické podobě a stylu úvodu. Také předkládání souhrnu po každé kapitole pokládám za nadbytečné. Čtenář tak často čte jednu informaci třikrát: v textu kapitoly, ve shrnutí po dané kapitole a v závěru práce. Autorka mohla jednoduše některou z částí shrnutí zařadit přímo do textu kapitoly a jinou ponechat až na závěr práce. Jednotlivé kapitoly by také měly začínat na samostatných stranách, ale to je jen okrajová připomínka. Práci by však velmi prospělo, kdyby do ní autorka zařadila více obrazového materiálu, zvláště pokud by se jednalo o kresby jednotlivých ikonografických motivů z brakteátů a fólií.

Proti uvedeným výtkám je však nutné v případě magisterské práce M. Gorroňové vynést několik nesporných kladů. Nejvíce se na podobě této práce projevil fakt, že její autorka měla možnost pracovat jako dobrovolník ve vikingském muzeu norského města Borgu, kde se mohla seznámit jak s jeho předměty (např. právě se zkoumanými fóliemi), tak s místními kurátory a odborníky, s nimiž pak svou práci konzultovala. Právě osobní přístup k problematice a možnost přímého náhledu zkoumaných artefaktů je nutné vyzdvihnout a tento přístup by se měl u českých studentů stávat spíš pravidlem než výjimkou. Vedle cenných konzultací se zahraničními odborníky této magisterské práci jistě prospělo i to, že byla vedena externím školitelem. Také tato praxe (oslovení externích odborníků k vedení magisterských prací, pokud se daným tématem nezabývá nikdo z domovské fakulty studenta) by se měla stát běžným pravidlem. Posledním z formálních kladů práce M. Gorroňové, který uvedu a který navazuje na oba předcházející, je skutečnost, že rozsáhlá bibliografie použité literatury uvádí až na výjimky cizojazyčné články a monografie.

Z obsahového hlediska je nutné ocenit, že nás autorka seznamuje s mnoha různými interpretacemi ikonografie a funkce zkoumaných předmětů, přičemž se nebojí tvrdit označit názory a teorie některých odborníků za neúplné či pochybné a přiznat, že za současného stavu bádání, kdy jsou naše znalosti o těchto předmětech pouze částečné, nejsou definitivní závěry možné. V souvislosti s interpretací ikonografických motivů na brakteátech a především na fóliích, které mohou podle různých teorií zachycovat vládce a jeho manželku, boha a bohyni (případně dva bohy), muže a ženu (příp. dva muže), ženicha a nevěstu atd., se však nabízí několik otázek. Mohlo se ve všech těchto případech jednat o odkaz k aktu (jakéhokoli) spojení či svazku? Mohlo deponování těchto předmětů (do země, do bažiny, do základů domů atd.) odkazovat na sepětí různých kosmických sfér (např. nebe, země, podsvětí), nebo naopak sloužit k utvrzení a zabezpečení příslušných svazků?

Vzhledem ke všem zmíněným skutečnostem navrhuji hodnotit diplomovou práci Marianny Gorroňové jako **v ý b o r n o u**.

J i ř í J a n á k